

Toimikuntarakenteen uudistus – tilannekatsaus valmistelusta

Infotilaisuus Taide- ja kulttuuriviraston vertaisarvioinnin uudistamisesta 11.2.2026
Henri Terho, johtaja, taiteen ja kulttuurin rahoitus

Taiteen edistämiskeskus
Centret för konstfrämjande
Arts Promotion Centre Finland

Infotilaisuudessa tänään

- Taide- ja kulttuurivirasto aloittanut toimintansa 1.1.2026
- Lakimuutoksen myötä toimikuntarakenne puretaan ja uusi vertaisarvioinnin rakenne tulee voimaan 1.7.2026 alkaen
- Syksyllä käyty laajoja sidosryhmäkuulemisia ja järjestetty muutosta koskevia infotilaisuuksia
- Uudistuksen sisäinen valmistelu käynnissä
- Tänään infossa keskitytään asiantuntijapankkia koskeviin ajankohtaisiin tietoihin

Asiantuntijapankki

Taide- ja kulttuurineuvosto
nimeää jäsenet

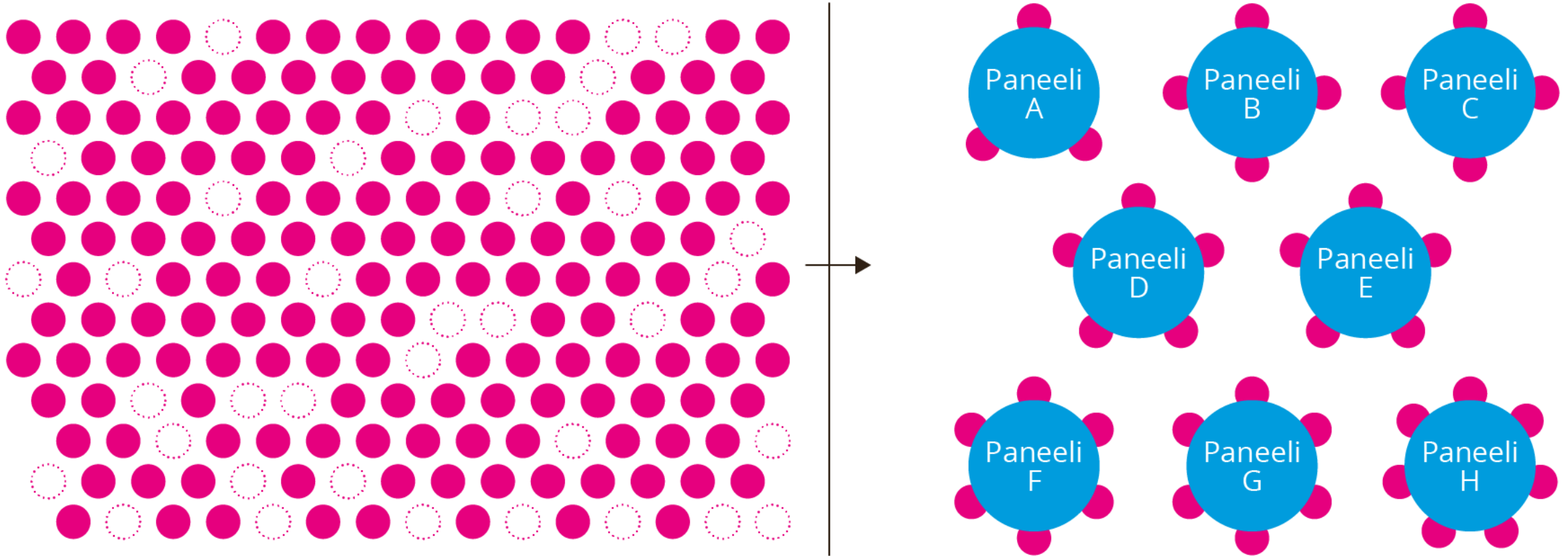
Taide- ja kulttuurineuvosto

Neuvoston nimeää valtioneuvosto
Apuraha- ja palkintopäätökset

Arviointipaneelit

Hakemukset arvioidaan
arviointipaneeleissa

· *Apurahapäätösten valmistelu*

Taide- ja kulttuurivirasto

· *Arviointipaneelien kokoaminen*

Taiteen edistämiskeskus
Centret för konstfrämjande
Arts Promotion Centre Finland

Mikä taide- ja kulttuurineuvosto?

- Opetus- ja kulttuuriministeriö on lähettänyt taiteen ja kulttuurin keskeisille yhteisöille pyynnön esittää ehdokkaita Taide- ja kulttuurineuvostoon ajalle 1.7.2026–30.6.2029.
- Päättää vertaisarviointiin perustuen valtion taiteilija-apurahoista, muista taiteilijoille ja taiteilijaryhmille myönnettävistä apurahoista sekä taidepalkinnoista ja esittää akateemikon arvonimeä.
- Valtioneuvosto nimeää neuvostoon puheenjohtajan, 8–12 jäsentä sekä enintään seitsemän varajäsentä kolmen vuoden toimikaudelle
- Sama henkilö voi olla kaksi toimikautta peräkkäin ja sen jälkeen aikaisintaan kolmen vuoden kuluttua uudelleen.
- Jäsenten ja varajäsenten tulee edustaa taide- ja kulttuuripolitiikan asiantuntemusta laaja-alaisesti eri näkökulmista.

Asiantuntijapankin nimittäminen

- Taide- ja kulttuurivirasto käynnistää 16.3.2026 jäsenten nimittämiskierroksen lähettämällä esityspyynnöt.
- Nimitysprosessin käynnistymisestä uutisoidaan verkkosivuilla www.taike.fi.
- Taide- ja kulttuurivirasto järjestää yleisen infotilaisuuden nimitysprosessista 18.3.
- Virasto valmistelee asiantuntijapankin kokoonpanoa Taide- ja kulttuurineuvoston kokoukseen elokuussa 2026
- Taide- ja kulttuurineuvosto tekee päätöksen pankista syyskuussa 2026.
- Asiantuntijapankin toimikausi on (todennäköisesti) 3-vuotinen

Kenelle Taide- ja kulttuurivirasto lähettää esityspyynnön?

- Valtakunnalliset taiteilijajärjestöt
- Keskeiset alueelliset taide- ja taiteilijayhteisöt
- Taiteen muita ammattilaisia edustavat yhteisöt
- Taiteen ja kulttuurin korkeampaa opetusta ja tutkimusta edustavat tahot
- Alueelliset vastuutaidemuseot ja maakuntakeskusten VOS-laitokset
- Taiteen tiedotuskeskukset, taiteenalojen erikoismuseot
- Tuotanto- ja jakelukanavia edustavat tahot
- Taiteen ja kulttuurin kielellisiä ja kulttuurisia vähemmistöjä edustavat tahot
- Kulttuurin osallisuutta ja saatavuutta edustavat tahot
- Maakuntaliitot

Asiantuntijapankin kokoonpano

- Asiantuntijapankkiin valitaan 200–300 jäsentä
 - Taiteenalojen ja niiden eri genrejen (vertaisia) edustajia
 - Alueellinen ja eri toimintaympäristöjen asiantuntemus
- Lisäksi pankkiin toivotaan jäseniä, joilla on osaamista:
 - Osallisuus, saavutettavuus, erityisryhmät
 - Kulttuurinen moninaisuus ja erilaiset vähemmistöryhmät
 - Yrittäjäyys, hallinnon, talouden ja tuotannon osaaminen
 - Kansainvälinen yhteistyö, kulttuurivaihto
 - Taiteen tutkimus, uudet teknologiat, julkaisukanavat

Jäsenesitysten avoin väylä

- Esityspyynnön saajien lisäksi jäseniä voivat ehdottaa kaikki taiteen kentällä toimivat yhteisöt ja yksityishenkilöt.
- Myös oman kiinnostuksensa asiantuntijapankin jäsenyydestä voi ilmoittaa verkkolomakkeella.
- Verkkosivuille www.taike.fi avataan hakulomake, jossa kysytään taiteen ja kulttuurin asiantuntemuksesta.
 - Kriteerit ovat samat kuin esityspyyntöjen kautta tulevilla ehdokkailla

Asiantuntijapankin jäsenten tehtävistä

- Taide- ja kulttuurivirasto nimeää asiantuntijapankin jäsenistä hakukohtaiset arviointipaneelit
- Arviointipaneelit arvioivat
 - Apurahahakemuksia, joista annetaan lausunto neuvostolle
 - Yhteisöjen avustushakemuksia, joista annetaan lausunto viraston päätöksentekoa varten
 - Ylimääräisiä taiteilijaeläkehakemuksia, joista annetaan lausunto viraston päätöksentekoa varten
- Arviointipaneelit tekevät
 - neuvostolle esityksiä palkintojen saajiksi
 - neuvostolle esityksiä akateemikon arvonimen saajiksi

Asiantuntijapankin jäsen

- Voi hakea Taide- ja kulttuuriviraston apurahaa, mutta silloin ei voi toimia saman haun arviointipaneelissa
- Saa palkkion arvioitavien hakemusten ja kokousten perusteella
- Voi halutessaan irtisanoutua kesken toimikauden asiantuntijapankista
- Voi itse vaikuttaa siihen, miten usein ja miten paljon käsittelee hakemuksia
- Saa vaihtelevan määrän arviointitehtäviä

Valmistelun keskeisiä teemoja, arviointipaneelien rakenne

- Paneelien kokoonpanossa tarvitaan riittävää vaihtuvuutta
- Jokaisen hakemuksen arvioi useampi kuin yksi henkilö
- Arviointi on kollektiivista, perustuu kokouskäsitteeseen ja yhteiseen kannanmuodostukseen
- Paneelien kokoonpanot julkistetaan viraston verkkosivuilla

Valmistelun keskeisiä teemoja, taide- ja kulttuurineuvosto

- Kaikki apurahoja ja palkintoja koskevat päätökset tehdään Taide- ja kulttuurineuvostossa
 - Yhteisöavustukset ovat jatkossakin Taide- ja kulttuuriviraston viranomaispäätöksiä
- Neuvoston päätökset perustuvat arviointipaneeleissa tehtävään vertaisarviointiin ja päätösesittelyyn
- Neuvosto ottaa itse kantaa vertaisarvioinnin menettelytapoihin
- Virasto valmistelee käytännöt, miten toimitaan tilanteissa, joissa neuvosto poikkeaisi arviointipaneelissa valmistelluista näkemyksistä.
- Oikea-aikainen viestintä varmistaa päätöksenteon läpinäkyvyyden

Valmistelun keskeisiä teemoja, alueellisuus

- Alueellisten taidetoimikuntien lakkauttaminen on herättänyt huolta alueellisesta edustavuudesta
- Virasto asettaa tavoitetason sille, miten paljon asiantuntijapankissa on jäseniä pääkaupunkiseudun ulkopuolelta
- Alueellinen asiantuntijuus tarkoittaa ensisijaisesti jäsenten kotipaikkaa mutta myös asiantuntemusta taiteen toimintaympäristöistä eri puolilla Suomea
- Muutoksella ei ole vaikutusta viraston alueelliseen toimintaan tai toimipisteisiin
- Muutoksen alueellisia vaikutuksia seurataan ja arvioidaan

Mitä merkitsee hakijalle?

- Valmistelua tehdään nykyisten tukimuotojen pohjalta, mutta uuden mallin tulisi joustaa myös muuttuviin tilanteisiin
- Hakija hakee ja saa päätöksen samalla tavalla kuin aiemminkin
- Hakija ei välttämättä tiedä hakuvaiheessa, ketkä arvioivat hänen hakemuksensa
- Päätöksenteko saattaa kestää hieman nykyistä kauemmin (kaksivaiheinen käsittely)
- Hakijalla on oikaisumahdollisuus samalla tavalla kuin aikaisemminkin

Kiitos!